

Aile İçi Şiddet / Aile İçi Şiddette Kurumsal İşleyiş İncelenmesi

Selin Atıcı *

ÖZET

“Aile içi şiddet”, konusu son zamanlarda kamuoyunda tartışmalarla güncelliğini koruyan gündemde olan toplumsal bir sorundur. İster aile bireylerine ister kadına yönelik olsun şiddetin her türü yaygın bir toplumsal problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada toplumun kanayan yarası haline gelen şiddet haberlerinin nasıl minimum seviyeye hatta yok olabilmesi için ne türlü çalışmalar gerçekleştirilmeli merakı ile çalışmaya başlanmıştır. Bu alanda yapılan çalışmaların incelenmesi ve araştırılması yapılarak, Aile içi şiddet durumunun nedenleri, aile içi şiddet çalışmalarında yer alan kurum ve kuruluşların nasıl çalıştıkları, neler yaptıkları, aile içi şiddet vakasının toplumda yeniden yaşanmaması için hangi çalışmalar yapılması gerekliliği esas alınarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler; Aile içi şiddet, nedenleri, 6284 sayılı kanun kapsamı, kurumsal işleyiş.

Summary

"Domestic violence" is a social problem, the topic of which has recently been on the agenda, which remains topical with public discussions. All types of violence, whether against family members or women, are a common social problem. In this study, it was started to work with the curiosity of how the news of violence that has become a bleeding wound of society should be carried out to a minimum level or even to disappear, and what kind of studies should be done. Studies in this area of examination and investigation, by the causes of cases of domestic violence, domestic violence and the institutions involved in the study of how they work, what they do and domestic violence cases in the community, which is based on the need not to undertake actions to live again.

Keywords; Domestic violence, its causes, scope of law No. 6284, institutional functioning.

Giriş

Aile, standart olarak, değişik türden kişilerin birleşerek meydana getirdiği en küçük insan grubudur (Hatemi, 2005, s. 1; Oğuzman, 1990, s. 1).

Genellikle aynı evde yaşayan birbirlerine evlilik, kan bağı gibi bağlarla bağlı olan iki veya daha fazla bireylerden oluşan toplumun en küçük birimidir. Birbirlerinden bağımsız ve her birinin kendi özellikleri olan bireyler bir arada 'aile' olarak yeni yapı içerisinde yeni bir yaşam ve ilişkiler örüntüsü oluştururlar. İnançların, ahlaki davranışların, dayanışmanın, yardımlaşmanın, paylaşımın öğrenildiği yer ailedir.

Aile her bir üyeye bağlı ve karşılıklı olarak birbirleri ile etkileşim halindedir.

Aile sistemler teorisi

Aile sistemler teorisi, her bireyin tek başına değil aile içerisindeki etkileşim, ilişkiler ve geçişler açısından değerlendirilmesi gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Aile, sosyal bir yapı olarak kendi içinde doğası gereği var olan stresleri (ebeveynler bakabileceklerinden daha fazla çocuk sahibi olmaları, olumsuz yaşam koşulları, engelli çocuk sahip olmak, ekonomik sıkıntılar vs.) besler. Aynı zamanda bu stres olguları, zaman ve kaynaklar açısından, şiddet içeren davranış sergilenmesine neden olabilmektedir.

Bireyi etkileyen durumlar tüm aile sistemini etkilediği gibi aile sistemini etkileyen durumlar her bir aile üyesini etkiler (Gladding, 2012).

Aile içi şiddete neden olan, kuşaklar arası süreçleri görmezden gelmek, işlevsel olmayan aile örüntülerini devam ettirmek ve aile ilişkilerinde şiddet içeren davranışlar sergileyen bireyler arasındaki mağduriyet durumunu göz ardı etmek, şiddete yol açan durumlardır.

Her bir ailenin sistem olarak yaşam döngüsü boyunca mücadele etmesi ve başarması gereken görev ve sorumlulukları vardır.

Ailenin temel görevleri; aile hayatına devam ettirebilmesi için para kazanma, gıda temini, yaşanacak eve sahip olma, giyim, sağlık vs. gibi temel görevleri vardır.

Ailenin gelişimsel görevleri; her bir aile üyesinin içinde bulunduğu gelişim aşamasına göre ihtiyaç duyduğu psikolojik, sosyal ihtiyaçları vardır. Ve bu ihtiyaçların aile sistemi tarafından karşılanabiliyor olması gerekliliği de vardır.

Bu görevlerin tutarlı ve sürekli bir şekilde yerine getiriliyor olması aile sisteminin sağlıklı şekilde ilerlemesi sağlanırken, tersi durumda ise görevlerde yaşanan güçlükler aile sisteminin dengesini bozarak aile üyelerinin sağlık, psikolojik, sosyal hayatlarını, davranış kalıplarında ve etkileşim örüntülerinde olumsuz etkiler yaşanmaktadır.

İşlevsel aile örüntüleri: kendi içerisinde bütünlüğü sağlamış, sınırları net olan sağlıklı iletişim örüntülerine sahip, dengeli etkileşimler kurulduğu bir aile ortamı betimlenir.

Eosteın, Baldwin ve Bishop (1983) işlevsel aile örüntüsünün bileşenleri şu şekilde belirtmişlerdir: problem çözme, sağlıklı iletişim, sağlıklı rol dağılımı, duygusal tepki verebilme, duygusal katılım ve davranış kontrolü.

İşlevsel olmayan aile örüntüleri: alt sistem (karı, koca, çocuk, kardeş) iç içe geçtiği, sınırların oluşmadığı, dengeli etkileşimin kurulmadığı, sağlıklı iletişimin mevcut olduğu, içsel ve dışsal taleplerin, görevlerin karşılanmadığı aile ortamıdır.

İşlevsel aile sistemin de bu görevler aile üyelerini tatmin edecek düzeyde yerine getirilirken işlevsel olmayan aile yapısında bu görevler yerine getirilmemektedir.

Aile sisteminde çözilemeyen, görmezden gelinen, üstü kapatılan, ertelenen problemler aile sistemin dengesini sürekli bir şekilde rahatsız ederek, sistemin enerjisini, problemle ilişkili olabileceği düşünülen aile üyesine yönlendirecektir. Bu durum çözüme yönelik, sağlıklı çözüm ilerleyişi olmayacaktır. Suçlayıcı ve sorumluluk yükleyici davranışlar, aile içi çatışmalara, saldırgan tutumlara ve aile içi şiddete yol açabilmektedir.

ŞİDDET

Şiddet, güç ve baskı uygulayarak insanın bedensel ya da ruhsal zararlar görmesine neden olan hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır.

Şiddet, bireyin ruhsal veya bedensel bütünlüğünün zarar görmesidir. Birçok kişi gün içerisinde şiddet mağduru olmaktadır. Bu şiddete daha çok fiziksel olarak değil, kişinin duygusal (psikolojik şiddet) anlamda maruz kalmasıdır. Bu kişiler sosyal çevreleri, aileleri, partnerleri veya iş yerlerinden çalışma arkadaşları tarafından da şiddete maruz kalabilmektedir. Şiddet sadece fiziksel değildir. İnsanların yaygın olarak maruz kaldığı şiddet türü, duygusal şiddettir (psikolojik şiddet, sözlü şiddettir).

Pek çok kişi şiddeti sadece fiziksel olarak, vurma, yaralama olarak algılar. Oysa şiddetin pek çok türü vardır. Karısını/ kocasını aşağılaması, karısına/kocasına ve çocuklarına sözlü hakaret ve aşağılama, eve kilitlemesi, eleştirmek, bireyin ihtiyacı olan sosyal hayatı gereksinimlerini gerçekleştirememesi, cinsel olarak zorlanması, çalışmayı istemediği veya uygun olmadığı (hamilelik durumu, yeni doğum yapmış olmak vs.) durumlarda, çalışmaya zorlanması da şiddet olarak tanımlanır.

Şiddet insanların bedenlerinde ve ruh dünyalarında tamiri zor yaralar açan hadisedir.

Şiddet Türleri;

Fiziksel Şiddet

Aile içi şiddet yaşanan evlerde en sık karşılaşılan şiddet türüdür. Şiddet gören bireyin bedenine zarar verilmesidir. Sarsmak, yaralamak, vurma, itmek, tokat atmak, tükürmek, yumruklamak, uzuvlarına zarar vermek, temel ihtiyaçları kısıtlamak, tıbbi tedaviyi engellemek gibi kişiye bedene yönelik uygulanan şiddet türüdür.

Fiziksel şiddet, şiddetin şekline göre iki grup içerisinde değerlendirilmektedir. Buna göre, birinci grup içine alınan “tokat atmak veya bir şey fırlatmak” “itmek, tartaklamak, saç çekmek” gibi eylemler orta derecede şiddet olarak değerlendirilirken; “yumruklamak veya bir cisim ile dövme”, “tekmelemek, sürüklemek, dövme”, “boğazını sıkmak, bir yerini yakmak”, “bıçak ve silah gibi aletler ile yaralamak ya da tehdit etmek” gibi ikinci grup içine alınan eylemler ise ağır derecede şiddet olarak değerlendirilmektedir (Akın 2013).

Psikolojik, Duygusal ve Sözlü Şiddet

İstanbul Sözleşmesi'nde psikolojik şiddet "Kişinin psikolojik bütünlüğünü zorlamaya veya tehditlerle ciddi bir şekilde bozmaya yönelik kasıtlı girişimler" şeklinde tanımlanmaktadır (Avrupa Konseyi, 2011).

En sık görülen şiddet türlerinden olup gün içerisinde birçok kişinin maruz kalmış olduğu şiddet türüdür. Çoğu zaman bireyler bu şiddet türüne maruz kaldığının farkında değildir.

Kıskançlık, eleştirmek, argo kelime kullanmak, bağırarak, lakap takmak, alay etmek, hakaret, küçümsemek, sosyal hayatını kısıtlamak, bireyin giyimine karışmak ya da engel olmak, sürekli olarak başarısız olacağını söylemek, sergilemiş olduğu her eylemin olumsuz olduğunu söylemek ve bireyin olumsuz tarafına odaklanmak, başarılarını yok saymak, bastırmak gibi birçok durum psikolojik (sözlü, duygusal) şiddeti tanımlamaktadır. Genelde bu şiddet türü, tehditkâr ve zorlayıcı davranışların neden olduğu şiddet türüdür, travmayı içerir. Kişinin kendi benliğinden uzaklaşması şiddet uygulayan kişinin ona oluşturduğu kalıbın içerisine girmesiyle sonuçlanır.

Psikolojik şiddet kapsamına giren davranışların çeşitliliği göz önün alındığında psikolojik şiddetin oldukça yaygın bir sorun olduğu, dahası toplumsal öğretilerle bazı psikolojik şiddet türlerinin kültürden etkilendiği ve bireyler tarafından normal olarak algılanabildiği öngörülebilir (UNFPA, 2020).

Psikolojik ve duygusal şiddete maruz kalan bireyde, diğer şiddet türlerinde olduğu gibi kişide travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anti sosyal davranışlar, kendine zarar verme veya intihar gibi eğilimleri olabilmekte ve çeşitli psikolojik problemlere yol açabilmektedir.

Aile içi şiddet maruz kalan kadınlar, sıklıkla şiddet yaşantıları içinde en yıkıcı olanın psikolojik ve duygusal şiddete maruz kalmak olduğunu ifade etmektedir (Shipway, 2004).

Cinsel Şiddet

Aile mahremiyetinin açığa çıkmaması adına en az oranda dile getirilen ve bu nedenle gerçeklik halini tanımlamak en güç olan şiddet biçimidir.

Kan bağı olan ya da evlilik sonucunda akrabalık ilişkisi kurulan kişiler arasında yaşanan cinsel ilişkiye ensest denir. Evlilik içi tecavüz ve ensest cinsel şiddetin en sık karşılaşılan biçimlerindendir. Kadına cinsel eşya gibi davranma, istemediği zamanda ve biçimde cinsel ilişkiye zorlamak, kişinin isteği dışında ona dokunmak, cinsel organına zarar vermek, cinsel içerikli imalarda bulunma, cinsel açıdan bireyi aşağılamak ve karşılaştırma yapmak, cinsel ilişkinin anlamını anlayamayacak ya da bu ilişkiye itiraz edemeyecek durumdaki biri ile cinsel ilişki girişiminde bulunmak, şiddet ya da kötü muamele içeren cinsel davranışlar, cinselliği bir cezalandırma aracı olarak kullanmak, fuhuş zorlamak, çocuk doğurmaya yada doğurmamaya (kürtaj) zorlamak cinsel şiddet kapsamında değerlendirilir.

Ekonomik Şiddet

Psikolojik şiddet ile yakından ilişkili olan bir başka şiddet türü ekonomik şiddettir. Şiddet faili bu eylemleri doğrudan psikolojik, baskı, fiziksel şiddet, tehditle uygulayabildiği gibi stratejiler (iş yerinde rahatsız etmek, işe gideceği zamanda anahtarı kaybetmek gitmesini engellemek, iş arkadaşları ile çatışmak, vs.) geliştirerek amacına ulaşmayı da gerçekleştirebilir.

Ekonomik şiddetin doğrudan amaçlarından biri, kişinin şiddet uygulayana ekonomik açıdan bağımlı hale gelmesidir.

Bireyin parasını almak ve geri vermemek, zorla istemediği bir işte çalıştırmak, istediği halde çalıştırmamak / işe gitmesine izin vermemek ya da zorla çalıştırmak (hamilelik dönemi, yeni doğum vs.), bağımsız alışveriş yapmasına izin verilmemesi, evin bütçesi ile ilgili kararlara katılımının engellenmesi gibi eylemler ekonomik şiddeti kapsamaktadır.

Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet; genelde ev ortamında, eşlerin veya diğer aile bireylerinin, birbirine özellikle kadınlara, çocuklara veya yaşlı bireylere uygulanan, tehdit, dayatma, kontrol içerikli; psikolojik, cinsel, ekonomik, fiziksel olarak zarar veren her türlü eylem olarak tanımlanmaktadır (Harcar ve ark. 2008; Aktürk ve Doğan 2013; Belen Alan 2017 p.4).

Aile içi şiddet, doğrudan nedeni olarak gösterilecek bir durumun olmadığı, aile içi şiddet yaşanmasına zemin hazırlayan bazı risk faktörlerin varlığından muhtelif olunduğu bilinmektedir.

Bireysel ve toplumsal içerikli bu risk faktörler doğrudan ya da dolaylı olarak aile içi şiddetin yaşanmasını etkilemektedir. Aile içi şiddet tek bir nedene bağlanmayacak kadar çok boyutlu ve kapsamlı bir sorundur. Bazı kaynakların aile içi şiddete her zaman bir nedeninin olmasının gerek olmadığı, bazen nedensiz yere aile içi şiddetin yaşandığı bilinmektedir.

Aile içi şiddetin nedenleri değerlendirilirken bireysel, toplumsal ve sosyo-psikolojik faktörlerin birlikte ele alınması gerekmektedir. Aile ve toplumdaki çatışma düzeyi, bireyin kaynakları, şiddeti onaylayan normlar, toplumsal cinsiyet rolleri birbiri ile etkileşim halindedir (Levinson, 1988).

Küçük yaşta evlilik yapmış olmak, işsizlik ve düşük gelir, çocukluk dönemine şiddete ve istismara maruz kalmak, çocuklukta veya genç yetişkinlik döneminde (ergenlik), davranış bozukluğu ve yetişkinlikte anti sosyal kişilik bozukluğu tanısı almış olmak, uyuşturucu veya alkol bağımlılığı, bireyde kaygı ve depresyon hali, duygusal dalgalanmalar içeren olumsuz duygu durumları, zayıf dürtü kontrolü, aşırı korumacılık ve kıskançlık, şiddet yanlısı inançlar, düşük ilişki tatmini ve çiftler arasındaki mesleki düzey farklılıkları (maaş veya statü) aile içi şiddet yaşanmasında rol oynayan faktörler arasındadır. Bu bağlamda, aile içi şiddet tek bir nedene dayanmamakta, şiddetin devam etmesinde ekonomik, kültürel, sosyal, hukuki, nedenler etkili olmaktadır.

Erkeğin şiddet uygulamasına ilişkin risk faktörleri; bireysel faktörler, ilişki faktörleri, sosyal ve toplumsal faktörler olarak dört kategoride sınıflandırılmıştır. **Bireysel faktörler;** eğitim ve gelir düzeyinin düşük olması, depresyon, yaş, kişilik bozuklukları, çocuklukta şiddete uğrama ya da tanık olmayı içermektedir. **İlişki faktörleri;** evlilikte istikrarsızlık ve çatışma, erkek egemenliğinin hâkim olduğu aile yapısı, ekonomik koşulların getirdiği stres ve yetersiz aile işleyişi olarak sıralanmaktadır. **Toplumsal faktörlere baktığımızda;** aile içi şiddeti önlemeye yönelik yapılan toplumsal yatırımların yetersizliği, yoksulluk ve düşük sosyal sermaye gelmektedir. **Sosyal faktörler** ise şiddeti destekleyen sosyal normlar ve toplumsal cinsiyet normları oluşturmaktadır (WHO, 2002).

Dünya genelinde yapılmış çok sayıda çalışmada, erkek bireyin, şiddetini tetikleyen toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin unsurlar listelenmiştir.

- 1-kocaya itaat etmemek
- 2- sözle karşılık vermek
- 3-yemeği zamanında hazırlamamak
- 4- çocuklarla ve evle yeterince ilgilenmemek
- 5- para ya da kız arkadaşları ile ilgili kocaya sorular sormak
- 6-kocanın izni olmadan bir yere gitmek
- 7- kocanın cinsel ilişki teklifini reddetmek
- 8- karısının kendisini aldattığından şüphelenmesi başlıca nedenler olarak yer almaktadır (WHO, 2002).

Aile İçi Şiddet Döngüsü

Güç dengesizliği ve ölçsüzlüğü şiddet türlerinin temelini oluşturmaktadır. Stres, gerginlikle beraber büyüdüğünde aile içi şiddet ortaya çıkmaktadır. **Aile içi şiddet üç süreçten geçmektedir. İlk** süreçte gerginlik ortaya çıkmakta ve tartışma meydana gelmektedir. Korkmaya başlayan mağdur kurban durumuna gelmektedir. Ön kavga aşaması olarak adlandırılan bu dönem birkaç hafta veya yıl sürebilmektedir. **İkinci** süreçte, fail artık kendini kontrol edememektedir. Fiziksel şiddetin ortaya çıktığı bu süreç birkaç saat veya gün sürebilmektedir. Kendini kaybeden, bilinçsizce hareket eden fail, mağdura ders verdiğini düşünmektedir. Ayrıca şiddet gösterdikten sonra yaptıklarını mağdur kadar hatırlamamaktadır. Şiddet sonucu yaralanan mağdur kendini kapatmakta ve pes etmektedir. **Üçüncü** süreçte pişmanlık duygusu yaşayan fail, mağdurdan özür dilemektedir. Balayı dönemi olarak adlandırılan bu süreç fail bir daha eşine şiddet uygulamayacağını, eşi kendisini terk ederse intihar edeceğini söylemekte ve eşini ikna etmeye çalışmaktadır. Mağdurlar korktuklarında veya eşlerine inandıklarında barış sağlanmaktadır.

Aile içi şiddete neden olan kuramsal bakış;

Psikolojik kuram

Davranış bozuklukları, kişilik bozuklukları, bireyin kendine veya bir başkasına yönelik saldırgan davranışlar göstermesine neden olabilmektedir. Şizofreni, bipolar bozukluklar, borderline, antisosyal, ve paranoit tanısı almış kişiler tedavi olmadıkları durum da çevresi ve kendilerine yönelik saldırgan ve şiddet içeren tutumlar sergilediği bilinmektedir.

Şiddet uygulayan kişilerin %60-70'sinde alkol ve madde kötüye kullanımı gözlenirken, %83 inde antisosyal, borderline (sınır kişilik bozukluğu, genel olarak kişilerarası ilişkilerde beliren duygulanımda dengesizlik ve birtakım dürtüsellik örüntülerinin eşlik ettiği bir sendrom olarak tanımlanır), edilgen-saldırgan, paranoit kişilik özellikleri (tanım olarak geçerli bir neden ve gerçekçi bir temel bulunmaksızın, birey aldatıldığından, takip edildiğinden, kullanıldığından, kendisine zarar verileceğinden veya zarar verilmek istediğinden aşırı derece kuşulanmasıdır) görülmektedir.

Şiddet uygulayan kişiler, öfke denetiminde sorunlar ve dürtü denetim işlevsizliği gözlenmektedir.

Ailesinde tekrarlı bir şekilde şiddet gören kişilerde depresyon vakası daha fazla rastlanmaktadır. Şiddet davranışı sonucunda öfkenin bir şekilde bastırılması ile ortaya çıkan depresyon, bu kişilerde impulsif suisid (ani gelişen o andaki bir intihar duygusuyla ölümle sonuçlanabilecek, intihar düşüncesi) girişimine neden olmaktadır. Psikiyatrik tanı varlığının şiddet davranışlarını tek başına açıklayamaya yeterli değildir (Ural vd., 2013).

Biyolojik kuram:

Biyolojik kuramlar, saldırgan davranışların beyin, merkezi sinir sistemi ve endokrin sisteminde meydana gelen bozulmalara bağlı olarak ortaya çıktığı belirtir. Dürtüsellik seviyesinin yüksek olması (Chapple ve Johnson, 2007), vücuttaki serotonin oranının az olması, erkeklik hormonu ve beyinde meydana gelen nöro-kimyasal bozukluklar şiddetin biyolojik nedenleri arasında gösterilmektedir.

Maras vd. (2003) tarafından 51 kadın ve 36 erkek denek üzerinde yapılan ve testosteron hormonu ile saldırgan davranışlar arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada erkeklerin saldırgan davranışları ile testosteron hormonu değerleri arasında anlamlı ilişki bulunduğu, kadınlarda ise böyle bir ilişkinin olmadığı ortaya konmuştur.

Odman ve Odman (2017) da beyindeki dopamin düzeyinin fazla olmasının bireylerde kıskançlık paranoyası yaratabileceğini ve bu durumu da aile içinde sorun yaşanmasına neden olabileceği belirtilmektedir.

Şiddet olgusu tek bir nedene bağlanmayacak kadar geniş ve kapsamlı bir olgudur. Bu nedenle biyolojik faktör şiddetin tek veya temel nedeni olarak görülmemelidir.

Sosyal öğrenme kuramı:

Şiddet, öğrenilebilen bir davranıştır. En önemli öğrenme kaynağı ise, şiddeti uygulayan kişinin kendi ailesidir. Çocukluk döneminde, aile içi şiddetin uygulandığı bir ortamda yetişen bireylerin, şiddet gösterme eğilimine sahip oldukları bilinmektedir.

Ayrıca şiddetin, toplum tarafından paylaşılan bir değer yargısı olarak kabul edilmesi ve kuşaktan kuşağa aktarılması da sosyal bir neden olarak kabul edilmektedir. Toplumların sahip oldukları iletişim becerilerinin yetersizliği, duygu ve düşüncelerin kışkırtıcı biçimlerde ifade edilmesi, bilinçsizce ve seviyesizce yapılan suçlamalar, namus ve ahlak kavramının farklı algılanması şiddetin sosyal nedenleri arasında sayılabilmektedir.

Çeşitli problemler ve stresörler karşısında yetersiz kalan birey problem çözme yolu olarak etrafından veya kök ailesinden gördüğü, model aldığı davranışı (şiddet) sergilemesi söz konusu olabilir. Birey model alınan davranışı sonucunda çevreden olumlu dönütler alır ise bu davranışların yapılma sıklığında artma gerçekleşir.

Çocukluk döneminde şiddet gösteren birinin saygı gördüğünü gören çocuk dolaylı pekiştirme gerçekleşir (bireyin, gözlediği modelin herhangi bir davranışının pekiştirildiği görünce, o davranışı ortaya koyma eğilimi göstermesidir) ve şiddet davranışı bu yolla öğrenilebilir.

Çocukluğunda şiddete tanıklık etmiş ya da maruz kalmış genç yetişkinlerin gerek istismarcı gerek mağdur rolünde şiddet içeren ilişkilerde bulunma olasılıklarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir (Cappel ve Heiner, 1990; Marshall ve Rose, 1990).

Ekonomik Kuram

Aile içi şiddetin belirli bazı konular veya durumlar üzerinden yaşandığını düşünmek, konuyu anlamak açısından yetersiz olacaktır. Aile içi şiddet hemen hemen her toplumda ve her türlü durumların, olayların tetiklenmesi ile ortaya çıkabilmekte. Bunlardan bir başka faktör ise ekonomik boyutudur.

Aile içi şiddet bilindiği üzere tüm sosyo-ekonomik gruplarda görülse de düşük gelirli aileler de şiddetin daha yoğun olarak yaşandığı bilinmektedir.

Aile içi şiddetin ekonomik düzeyi düşük ailelerde yaşanmasında etkili olan nedenin başında toplumsal cinsiyet roller gelmektedir. Çünkü genel olarak toplumsal cinsiyet rolleri kapsamında erkeklerin para kazanması, ailenin erkek bireyler tarafından ekonomik sorumluluğunun üstlenilmesi gerektiğine, evin geçimini sağlayan erkek olacağına inanılması. Ailede para kazanan erkek, gücü ve iktidarı elinde tutarak evin reisi olma görevin den taviz vermeyecektir. Bu durum ise aile sisteminde çatışma yaşanmasına zemin hazırlayacaktır. Günümüz koşulları da artan işsizlik, ekonomik zorlukların yaşanıldığı durumlar da erkeler bireylerden beklenen evin geçimi sağlanamaya bilinir. Evin geçiminin sağlayamayan erkek, erkekliğini tehdit altında görüp eşi ve çocukları üzerin de hakimiyeti kaybetmemek için sağlıklı iletişim ve etkileşime başvuracak, aile içi şiddet yaşanmasını tetikleyecektir.

Aile içinde yaşanan olumsuz ekonomik koşulları ve ekonomik özgürlüğü olmayan kadınların tek başına yaşaması veya bağımsız bir hayat kurmasını engelleyebilmektedir. Ekonomik özgürlüğü olmayan kadın için bu durumdan kurtulmak sanıldığı kadar kolay değildir. Bu durum kadının şiddet gördüğü ortama hapsolmasına neden olmaktadır.

Sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin yaşadığı aile içi şiddet nedeninin sadece ekonomik kaynaklı olmadığı, eğitimsizliğin, eşler arasında eşit olmayan durumlar ve şiddet davranışına yönelik bakış açılarının, şiddeti tetikleyen diğer önemli faktörler olduğu görülmektedir.

Kültür Kuram:

Bu kurama göre, aile içi şiddetin en önemli nedeni toplumun ve bireyin kültürel yapısı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aile içi şiddetin, şiddet olarak algılanması veya tanınması, bireyin ve toplumun kültürel yapısına da bağlıdır. Bu nedenle şiddet davranışının toplumun kabul ettiği ya da haklı gördüğü bir amaç doğrultusunda işlendiği düşünülürse, toplum nezdinde bu şiddet davranışının şiddet olarak algılanması ya da tanımlanması oldukça zorlaşır. Çoğu toplumlarda kadın veya çocuklara karşı uygulanan şiddet geleneksel kültürün bir ürünü olarak ortaya çıkabilmektedir. Kadın evlendirilirken kadın üzerinden başlık parası alınması, kadına bekaret kontrolünün yapılması, kadının çocuk yaşta evlendirilmesi gibi eylemler geleneksel kültüre sahip olan toplumlarda yaşanmaktadır.

Cinsiyetlere atfedilen rollerin kültürel tanımı, ilişkilerde kadın ve erkek rollerine yönelik beklentiler, erkeklerin üstün olduğuna dair inanışlar, mülkiyet hakkı ve bu hakkın kullanımında önceliğin erkeklerde olması gerektiğine ilişkin kabuller, ailenin erkeğin kontrolünde olan bir sosyal kurum olarak tanımlanması gibi kültürel geleneklerin, toplumsal cinsiyet ayrımcılığına yol açtığı ve şiddetin bir sorun çözüm aracı olarak kabul edilmesini sağladığı kültürel kuram göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN

Kanunun Amacı

Kanunun amacı, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kişileri ve en temel insan hakkı olan yaşam hakkını korumak, kadın cinayetlerinin son bulması kurumlar arası iş birliğini sağlamak, şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali bulunan kişileri rehabilite etmektir.

Şiddetin en çok karşılaşılan kısmı ise aile içi şiddettir. Aile içi şiddete en çok çocuklar ve kadınlar maruz kalmaktadır. Bu bağlamda güç sahibi olmayan iki sınıfın (kadın ve çocuk) devlet tarafından korunması gereksinimi bulunmaktadır. Erkek ve kadın eşitliğinin sağlanması, çocuk ve kadınların birey haklarının koruma altına alınması devlet yükümlülüğündedir. Anayasa'nın onuncu maddesine 2004 senesinde dahil edilen fıkra ile devlet net bir şekilde, erkek-kadın eşitliğini ve söz konusu eşitliğin hayata geçirilmesini sağlamaktan sorumlu. Aile içi şiddeti önlemek bakımından kabul gören ilk özel yasa, 1998 senesinde yürürlüğe giren 4320 sayılı ailenin korunmasına ilişkin yasadır. Ülkemizde, aile içi şiddete ve kadına yönelik şiddete karşı mücadele amacını taşıyan ilk Kanun 4320 sayılı "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" dur. Yasa; eşlerden birini, aynı evde yaşayan diğer aile fertlerinin, çocukların, mahkeme tarafından ayrılık kararı alınan veya kanun yönlü olarak ayrı hayat sürme hakkı olan, evlilik çatısı altında birleşmiş olmalarına karşın ayrı hayat süren aile fertlerinden birini, şiddet maruz kalması durumunda uygulanması gereken önlemlere yer verilmekteydi (m. 1). Evli olmayan (flört) beraberliklerde olduğu şekilde şiddet gören pek çok birey korunmamaktaydı. Herhangi bir şiddet görme durumuyla karşı karşıya olan bireyler devlet tarafından müdahale edilmeyip, evlerine gönderilmekteydi. Uygulamadaki eksiklerin varlığından kaynaklı 4320 sayılı yasa farklılaşan yaşam şartlarına cevap veremez konuma geldi. Bununla birlikte bugünün gereksinimlerine daha iyi yanıt oluşturan 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesine ilişkin yasa tasarısı hazırlandı ve 2012 senesinde hayata geçirildi. Bu şekilde aile içi şiddet ve kadına uygulanan şiddette mücadele bağlamında adım atılmış olundu. Yasanın yürürlüğe girmesi ile korunması hedeflenen bireylerin boyutları genişletilerek; aile fertleri ile evlilik bağı olsun veya olmasın, aynı çatı altında yaşasın ya da yaşamasın, ısrarlı takip, erkek, kadın, yaşlı, çocuk mağdurlarının da koruma altına alınması hedeflenmiştir.

6284 sayılı kanun ile yasanın korumasında, şiddet gören ya da şiddet görme riski bulunan kadınlar, aile fertleri, çocuklar, yaşlılar tek taraflı ısrarlı takip mağdurları faydalanmaktadır. Bekar, evli, ayrı hayat süren veya boşanmış, flört eden ayrımı yapılmadan kadın olarak hayata gelen ve cinsiyetini TMK'nın kırkıncı maddesi bağlamında kadına olarak farklılaştıran genç, yaşlı bütün kadınlar 6284 sayılı yasa bağlamında korunmaktadır.

Kanunun Uygulanma Usulü

Aile ve kadının korunması sürecinde disiplinler arası bir yaklaşımla çalışmaların yürütülmesi ve ilgili tüm kurumların sürecin içinde yer alması büyük önem arz etmektedir. Ancak, konuya ilişkin yürütülecek çalışmalarda koordinasyon Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın sorumluluğunda.

Ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesine yönelik yasa, şiddet gören ve üçüncü bireylerin başvurusu ile şiddet veya şiddete uğrama risklerini ilk olarak; kolluğa, Cumhuriyet Başsavcılığına, Hâkim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ŞÖNİM) şikâyet, ihbarın ulaştırılması ile hareketlenmektedir. Aile içi şiddet ihbarı ulaştırma kaynağı ise şiddet mağduru ve beraberindeki çocukların diğer hizmetlerin aşamaları ile şiddetin etkilerine dair raporların oluşturulmasıyla, iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlardan veri alışverişinin sağlandığı elektronik veri sistemini (UYAP) sistemi üzerinden, şiddet mağdurunun UYAP sistemine kaydı gerçekleştiği anda diğer aile içi şiddete hizmet eden kurumların sistemi üzerinden de görülüp, işlemleri gerçekleştiriliyor.

Konuyla ilgili olarak doğrudan yardım alınabilecek ihbar hatları; Polis ALO 155, Jandarma ALO 156 ihbar hattı, “ALO 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Engeli Danışma Hattı” kurulmuştur.

Kolluk, kendisine yapılan ihbar veya şikâyet üzerine genel hükümler doğrultusunda gerekli işlemleri yapacaktır. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Kanun kapsamında almış olduğu koruyucu ve önleyici tedbirleri onaylanmak üzere tedbirin niteliğine göre mülki amire veya hâkime sunacaktır. Kolluk, kendisine intikal eden her olay hakkında gecikmeksizin en seri vasıta elektronik veri sistemi (UYAP) üzerinden ŞÖNİM bilgilendirilmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılığı, yapılan ihbar ve şikâyet üzerine evrakın bir örneğini ivedilikle olayın niteliğine göre hâkime veya mülki amire gönderilmekte.

Mülki amir, yapılan ihbar veya şikâyet üzerine koruyucu tedbirlere veya benzer tedbirlere karar, verecektir. Ayrıca mülki amir, olayın niteliğine göre şikâyet veya ihbarı, kolluğa veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmektedir.

Hâkim veya mülki amir tarafından verilen kararlar ivedilikle ŞÖNİME bildirilmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Aile İçi Şiddet Konusunda Verdikleri Hizmet Çalışmaları

Kamu yönetiminde başarılı bir süreç için, iyi bir kamu politikasının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu yönüyle ‘Kamu Politikası’ biliminin etkisi oldukça büyüktür. Aile içi şiddet, aile içi kötü muamele veya spesifik olarak kadına karşı, çocuğa ya da ev halkından birine karşı kötü muamele veya şiddet ile ilgili kamu politikası analizi yapmak için öncelikle doğru analiz çerçevesinin belirlenmesi gerekmektedir.

Bu durum da aile içi şiddetle ilgili bir muhatap kurumun tesis edilmesi gerekiyordu. Bu çerçevede, 2006/ 17 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “alınması gereken önlemler ve sorumlu olacak kuruluşlar” (BKSGM, 2012b:13-17) tespit edilmiştir. Genelge çerçevesinde bu genelgenin uygulanmasında “koordinatör kurum olarak” (BKSGM, 2012b:13-17) Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü uygun görülmüştür. Bu Genel Müdürlük önceleri 1987 yılında “Kadına Yönelik Politikalar Danışma Kurulu” olarak faaliyet göstermekteydi. Kadına yönelik “sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi alanlarda” statü kazandırılmak üzere 1990 yılında “Kadın Statüsü ve Sorunları Başkanlığı” kurulmuş zaman içerisinde bu kurumun ismi ve bağlı olduğu merkezi teşkilat değişmiş ise de son olarak 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Aile ve Sosyal hizmetler Bakanlığına bağlı olarak “Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü” adı ile teşkilatlanmıştır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü KSGM, 2012). Aynı genelgesi ile “Kadınlara Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” de kurulmuştur.

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun düzenlenme amacı “şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları” belirlemek olarak ifade edilmiştir. Kanunda, verilecek destek ve hizmetlerde ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde hareket edileceği, özellikle mağdurlara yönelik destek ve hizmetlerde etkili ve süratli olunacağı belirtilmektedir. Çok aktörlü çözüm noktasında kurumlar arası koordinasyon ve eğitim öngörülmekte, geçici maddi yardım yapılması hedeflenmektedir. Ayrıca kanunda “koruyucu tedbir kararları”, “önleyici tedbir kararları”, “zorlama hapsi” gibi uygulamaların yapılması, şiddet önleme ve izleme merkezlerinin kurulması hedeflenmiş ve gerçekleşmiştir.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM):

6284 sayılı Kanunla getirilen düzenlemelerden biri de Şönim’lerdir. Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik güçlendirici ve destekleyici danışmanlık, rehberlik, yönlendirme ve izleme hizmetlerinin verildiği, yeterli ve gerekli personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, çalışmaların yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürütüldüğü merkezlerdir. 81 ilde ŞÖNİM yapılanması tamamlanmıştır.

ŞÖNİM hizmet çalışmaları;

Şönim, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik izleme çalışmaları yapılır ve destek hizmetleri verilmektedir.

- 1) Kişiyi hakları, destek alabilecekleri kurumlar, iş bulma ve benzeri konularda rehberlik etmek ve meslek edindirme kurslarına katılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.
- 2) Verilen tedbir kararıyla ulaşılmak istenen amacın gerçekleşmesine yönelik önerilerde bulunmak ve yardımlar yapmak.
- 3) Tedbir kararlarının uygulanmasının sonuçlarını ve kişiler üzerindeki etkilerini izlemek.
- 4) Psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde yardım ve danışmanlık yapmak.
- 5) Hâkimin isteği üzerine; kişinin geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlayıp sunmak.
- 6) İlgili merci tarafından istenilmesi hâlinde, tedbirlerin uygulanmasının sonuçları ve ilgililer üzerindeki etkilerine dair rapor hazırlamak.

ŞÖNİM; şiddet, ihmal ve istismara maruz kalmış bir kadın mağdura psikolojik yardım hizmeti;

Şiddet mağduru kadın ve beraberindeki çocukların öncelikle güvenliklerinin sağlanması, ekonomik, hukuki, sosyal ve psikolojik açıdan desteklenmesi ve güçlendirilmesi esastır.

Şönim’ler de hizmetin etkin bir biçimde sunumunda sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimcisi, sosyolog ve psikolojik ve rehberlik danışmanlık bölümü mezunu meslek elemanları görev yapmaktadır. Şönim’ler de şiddet mağduru ve beraberindeki çocuklar ile görüşme yapılması, raporların hazırlanması, uygun görülen hizmetlerin sunumu ile sorunun çözümüne ilişkin rehberlik hizmetlerinin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordineli bir biçimde yürütülmesi ve sonuçların izlenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca hâkimin isteği üzerine; kişinin geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlanmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmeteler Bakanlığına bağlı kadın konukevlerinden hizmet alan kadınlara; kadın konukevlerinde görevli meslek elemanları (Psikolog, Sosyal Çalışmacı vb.) tarafından gerekli psiko-sosyal destek verilmekte olup, ihtiyaç duyulması halinde devlet ve üniversite hastanelerinin psikiyatri servislerinden destek sağlanmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri, Şönim’lerin bulunmadığı yerlerde şiddete mağdurlarına yönelik danışmanlık, rehberlik ve sosyal destek hizmetleri vermektedir.

Şiddet uygulayan(fail) ilgili verilecek destek hizmetleri:

- Hâkimin isteği üzerine; kişinin geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu ile diğer kişiler ve toplum açısından taşıdığı risk hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlayıp sunmak.
- İlgili makam veya merci tarafından istenilmesi hâlinde, tedbirlerin uygulanmasının sonuçları ve ilgililer üzerindeki etkilerine dair rapor hazırlamak.
- Teşvik edici, aydınlatıcı ve yol gösterici mahiyette olmak üzere kişinin;

1) Öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve davranış değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılmasına,

2) Alkol, uyuşturucu, uçucu veya uyarıcı madde bağımlılığının ya da ruhsal bozukluğunun olması hâlinde, bir sağlık kuruluşunda muayene veya tedavi olmasına,

3) Meslek edindirme kurslarına katılmasına, yönelik faaliyetlerde bulunmak. Ayrıca şiddet mağduru ile şiddet uygulayana yönelik hizmetler, zorunlu hâller dışında farklı birimlerde sunulacağı K.m.15/IV hükmünde düzenlenmiştir.

Öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik eğitim programı:

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair 6284 sayılı kanun kapsamında ailenin güvenliğinin sağlanması için önleme ve koruma tedbir kararlarına yer verilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hizmetimde gerçekleşen, 6284 sayılı tedbir kararı ile şiddet uygulayan (fail) kişilere verilen eğitim programıdır. Erkeğin kadına karşı uyguladığı şiddetle mücadele de önemli bir rol oynamaktadır. Aile içi şiddete yönelik müdahale hizmetlerinde farklı teknikler ve yaklaşımlar kullanılmaktadır. Özellikle aile içi şiddet faillerinin, tedavisinde başvuru Öfke Denetim kontrolü eğitim programı aile içi şiddet mücadelesinde katkılarının ve yardımının çok yüksek olduğu bilinmektedir.

Öfke kontrolü teknikleri içerisinde öfkeyle ve tetikleyici unsurlarıyla ilgili kişilerin farkındalığını artırma, problemlerle başa çıkma becerisi kazandırma ve rahatlama teknikleri yer almaktadır. Eğitimin içeriğinde becerileri geliştirmeye yönelik egzersizler, tetikleyici unsurları tanımlama, ataerkil yapıyla birlikte şiddetin farklı sebepleri de içine alarak şiddetin nedenlerini değerlendirmek, rahatlama teknikleri, ilişki becerisi geliştirme eğitimi, bilinç yapılandırması ve kendi hakkını uygun şekilde müdafaa edebilme vb. eğitim programı içerisinde yer almaktadır.

Bu alanda gerçekleşen eğitim programı ile aile içi şiddet sorun alanlarına çözüm bulmaya yöneliktir.

Şiddet uygulayana yönelik iyileştirme ve eğitici planı çerçevesinde aile içi şiddet failleri olumlu ve sağlıklı davranışlar sağlama konusunda ilerleme kaydedilebilmektedir.

Tartışma ve Öneriler

Aile içi şiddet, dünyanın hemen hemen her yerinde rastlanıldığı bilinmektedir. Bunların sebeplerinden biri, şiddetin terbiye biçimi olarak algılandığı, bu yönüyle meşru görüldüğü, buna istinaden de şiddetin yinelendiği gerçekliğidir. Bu sonuçlardan bir diğeri, çoğu kadınların (mağdur) şiddetin sadece fiziksel olarak algıladığı, dolayısıyla cinsel, ekonomik ve psikolojik (duygusal) şiddet görseller dahi bunun farkında olmadıklarıdır. Aile içi şiddetin önlenmesi açısından temel den harekete geçilmesi gereken en önemli konu ise erkek bireylerle ilgili daha fazla çalışmaların yapılması, topluma ve özellikle erkeklere yönelik aile içi şiddet ve toplumsal cinsiyet ile ilgili eğitimlerin verilmesi. Aile içi kadına şiddetin kadınlar ve çocuklar kadar erkekleri de olumsuz etkileyen taraflarını belirtecek şekilde eğitimlerin gerçekleşmesinin gerekliliği de görülmektedir.

Aile içi şiddetin önlenmesi açısından temel den harekete geçilmesi gereken konulardan bir diğeri ise, Altınay ve Arat da (2007) bahsetmiş oldukları, şiddet döngüsünün şiddete karşı toplumsal duyarlılığın artırılarak, çeşitli iletişim kanalları ve ders kitapları yoluyla şiddetin gayrimeşru bir sorun çözme yöntemi olduğunun topluma yayılmasının öneminden bahsedilmesi gerekliliğidir. Aile içi şiddeti azaltmak amacıyla medyada şiddet içerikli materyallerin gösterilmesinin önlenmesi ve yasal uygulamalar geliştirilmesi gerekliliği önem arz etmektedir.

Bu bağlamda toplum normlarını değiştirmek için medyada kadına yönelik şiddeti kınayan kampanyalar desteklenebilir, okullarda ise cinsiyet farklılıkları ile ilgili bilgilendirme yapılmalı. Okul öncesi eğitim süresinde bu yaş grubuna uygun cinsiyet farklılıkları ve şiddeti önlemeye yönelik eğitimler verilmeye başlanılmalıdır. Ergenliğin ilk dönemleri ve yetişkinliğin ilk dönemlerine denk gelen üniversite yılları riskli bir dönem olarak görülmektedir. Bu yaş aralığı birçok önleme programı tarafından hedef grup olarak ele alınmalı bu gruba yönelik şiddet ve şiddet içermeyen çatışma çözme yöntemleri bilgilendirmeleri gerçekleştirilmelidir.

Aile içi şiddet konusunda diğer önemli risk etmenlerinden olan; yoksulluk ve maddeyi kötüye kullanımı konuları ele alınmalı, kadın ve erkek için iş imkanları oluşturulurken, madde kullanımının azaltılması amacıyla bazı yasal politikalar izlenmeli, en önemli kısımlardan şiddeti beslediği inanılan inanç ve değer yargıları sorgulanmalı, çözüme ulaşabilmek için kültürel yapıda değişiklikler, bireylerin farkındalıklarını artırmak hedeflenmelidir. Bu amaç doğrultusunda kadın erkek ayrımının normaliz edilmiş olması, kadının kişiliğinin yok sayılıp bir obje olarak görülmesi, erkeğin kadına uyguladığı şiddetin toplum tarafından tepki görmemesi ya da kadının şiddete boyun eğmesini destekleyen toplumsal normlar sorgulanmalı, toplumsal yapıda şiddetin kınanması yönünde gerekli değişiklikler yapılması için harekete geçilmelidir.

Çalışmadan elde edilen bilgiler ve sonuçlar doğrultusunda;

- Evlilik hazırlığında olan çiftlere evlilik öncesi danışmanlık eğitimi verilmesi gerekliliği
- Evlilik öncesi veya evlilik içinde işlevsellik geri döndürülemez düzeyde kaybedilmeden, uzman eşliğinde gözden geçirilmesi, ilişkiye (evlilik) yönelik yanlış inançların fark edilmesi, problem çözme ve ilişki sürdürme becerilerinin çift ve aile danışmanlık sürecinde kazanım sağlanabileceğinin bilinmesi
- Ebeveynlere, çocuklarına şiddet uygulamadan çatışmanın nasıl çözüleceğinin öğretilmesi, aile içi sağlıklı iletişim ve etkileşim yollarının nasıl olması gerektiği ilgili Aile Danışmanlık hizmeti verilmesinin gerekliliği
- Eğitimin her kademesinde, toplumsal cinsiyet ilgili konulara yer verilmesi
- Bunun yanı sıra aile içi şiddet mücadelesinde yararının yüksek olduğu uygulamaların (Elektronik kelepçe), şiddeti önlemek ve engellemek için çeşitlenmesinin ve artırılmasının gerekliliğinin önemli olduğu.

Sonuç

Aile içi şiddetin ve kadına karşı şiddetin önlenmesi için toplumumuzda şiddeti suç sayan politikaların geliştirilmesi, bütün kurumların, kuruluşların bu konuda iş birliği içinde mücadele etmesi, eğitilmiş personelin istihdam edilmesi, hizmet içi eğitimlerin artırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için güvenli ortamların oluşturulması, yoksulluk ve eğitimsizlikle mücadele edilmesi, bu konuda politikalar geliştirilmesi gerekmektedir.

Son söz olarak, kadına karşı şiddet bir insan hakları ihlalidir ve suçtur. Bu konuda bir şey yapmamak, görmezden gelmek de hem bir suç hem de şiddetin temel nedenlerinden bir olan kadın erkek eşitsizliğini desteklenmesidir. Kadınların normal ve sağlıklı yaşam hakkına sahip olabilmesi için birey, toplum ve devlet olarak bu eylemi bir suç olarak görmeli, bu suça teşebbüs edenlerin cezalandırılması ve kadınların güven içinde yaşamaları amacıyla her türlü desteğin verilmesi için çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

Kaynaklar

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2021). www.aile.gov.tr, (Erişim tarihi: 01-09-2021).

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
<https://www.ailevecalisma.gov.tr>

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
<https://www.ailevecalisma.gov.tr>

Aliye Mavili. (2006). Aile İçi Şiddet: Kadının ve Çocuğun Korunması. Ankara: Elma Yayınevi.

Emine Öztürk. (2017). Türkiye’de Aile İçi Şiddet. Ankara: Gece kitap Yayınevi.

Zeynep Turhan. (2020). Aile İçi Şiddet Fail Müdahale Hizmeti Sağlıklı ve Saygılı Davranış Geliştirme Programı. Ankara: Nobel Yayınevi.

Özlem Haskan Avcı. (2020). Toplumsal Cinsiyet (Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlikte Güncel Konular). Ankara: Nobel Yayınevi.

Nilüfer Koçtürk, Betül Ulukol. (2020) Aile İçi Şiddet. Ankara: Nobel Yayınevi.

Öztürk, N. (2017) Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi –İNÜHFD

ÇALI, H.H. (2012) Aile İçi Şiddet: Bir Kamu Politikası Analizi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

Arıkan, Ç. Yoksulluk, Evlilikte Geçimsizlik ve Boşanma. Ankara: Şafak Matbaası

Şener, Ülker. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Ne Getiriyor?”, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, TEPAV, 2012, s. 1-5

Kocabaşoğlu N. Serotonin ve şiddet. In Biyolojik, Sosyolojik, Psikolojik Açından Şiddet (Ed. İ Balcıoğlu):13-18. İstanbul, Yüce Yayıncılık.

WHO Consultation. Violence Against Women. Geneva, World Health Organization (2002).

Subaşı, Nüket/ AKIN, Ayşe. “Kadına Yönelik Şiddet; Nedenleri ve Sonuçları”:
http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf.

Avcı A. Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları, Eğitim Materyalleri. Erişim Adresi:03-08-2021

HAZIRLAYAN

Aile Danışmanı: Selin ATICI

TEL: 0534 712 25 78

E-posta: selinatici06@gmail.com